

— Τί ἀγαπᾷς λοιπόν; ν' ἀφίσωμεν τὸν Μαρκίωνα εἰς τὴν τύχην του; Τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθόν, οὔτε ἢ πρὸς αὐτὸν φιλοξενία μας τὸ ἐπιτρέπει. Ἄναψε, Μάρκο, τὸ φανάριον, εἶπεν εἰς τὸν ὑπηρέτην.

Ὁ κύριος Γλ. . . . ἐξῆλθε τῆς οἰκίας προηγουμένου τοῦ ὑπηρέτου, διέβη ἐνώπιον τοῦ σταθμοῦ τῶν παρὰ τὸν Γιαγκίν Κουλέ σταθμευόντων Γιανιτσάρων, ἀλλ' οὔτοι ἐξεληθόντες ἐκώλυον τὴν διάβασίν του. Ὁ κύριος Γλ. . . ., ὡς προηγουμένως εἶπομεν, ἠγνόει τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν, ὅθεν ἐστάθη ἀδύνατον νὰ συνεννοηθῇ μετ' αὐτῶν, ἐδοκίμασε νὰ τοὺς δωροδοκῆσῃ, ἀλλ' οὔτοι ἐχάραξαν δι' ὄψελοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους θύραν κιγκλιδωτὴν, εἶτα τῷ ἔδειξαν κλειδα καὶ διὰ σημείων τῷ ἔδιδον νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἡ κιγκλιδωτὴ θύρα, ἡ κλείουσα κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν τὴν συνοικίαν ἐκείνων, εἶναι κεκλεισμένη, καὶ ὅτι θέλει ἀπαντήσῃ μέχρι τοῦ Γαλατᾶ δύο ἄλλας θύρας ὁμοίας κεκλεισμένας, τῷ ἔγραψαν δὲ δι' ἄνθρακος εἰς τὸν τοῖχον κίθαριν καὶ τῷ ἔδωκαν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὰς κλείς κρατεῖ ὁ Βοεβόδας (Ἀστυνόμος τοῦ Γαλατᾶ). Δὲν ἐφέρθησαν δὲ πρὸς αὐτὸν κατ' ἔθος γενιτσαρικόν, διότι ὁ κύριος Γλ. . . τοῖς ἦτο γνωστὸς, ὡς φιλοδωρῶν αὐτοὺς συνεχῶς καὶ ἰδίως τὸ Βαϊράμιον· ὅθεν ἐκὼν ἀέκων ἐπέστρεψεν οἰκαδὲ βαρυαλγῶν.

— Τί ἐπραξες, φίλε μου; τὸν ἠρώτησεν ἡ σύζυγός του.

— Τίποτε, ἐπιστρέφω ἄπρακτος, διότι αἱ θύραι αἱ διαχωρίζουσαι τὰς συνοικίας εἶναι κεκλεισμέναι.

— Δυστυχία! εἶπεν ἡ κυρία, συμπλέξασα τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν της.

Ἄπαντες διετέλουν ἐν ψυχικῇ ἀγωνίᾳ καὶ περίλυποι ἐθεώρουν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ὅτε τρεῖς κτύποι δυνατοὶ καὶ ἄλλεπάλληλοι ἤχησαν καθ' ὅλην τὴν οἰκίαν· τὸ βαρὺ ῥόπτρον τῆς θύρας ἐκρούσθη ὑπὸ χειρῶν στιβαρῶν καὶ ἀγροίκων συγχρόνως. Ὁ ὑπηρέτης διαταχθεὶς ἔδραμε καὶ ἠνέωξε. Τρεῖς Γενίτσαροι, ὧν ὁ εἰς ἐφόρει στολὴν Σακάμπαση (λοχαγοῦ) εἰσῆλθον, καὶ ὅπισθεν τούτων ὁ Μαρκίων. Ὁ κύριος Γλ. . . . ἀκούσας φωνὰς πολλὰς καὶ θόρυβον ἐν τῷ προστώῳ, διότι οἱ Γενίτσαροι δὲν ἄφιναν τὸν Μαρκίωνα ν' ἀναβῇ εἰς τὴν οἰκίαν, αὐτὸς δὲ ἀνθίστατο κραυγάζων, κατῆλθεν ἐσπευσμένως νὰ ἴδῃ πρὸς τί ὁ θόρυβος καὶ αἱ φωναί· ἐξεπλάγη δὲ ἰδὼν τοὺς Γενιτσάρους, τοὺς μὲν κρατοῦντας τὴν θύραν, τοὺς δὲ τὴν κλίμακκα καὶ τὸν Μαρκίωνα σπρώχνοντα καὶ προσπαθοῦντα νὰ ἀναβῇ.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Ο ΕΡΩΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΚΥΠΡΙΟΙΣ.

Προχθὲς περὶ Χάρωνος (1) καὶ σήμερον περὶ Ἐρωτος. Πόσον ἀντίθετοι πραγματεῖται! Ἀλλὰ τί παράδοξον, ἀφοῦ καὶ τὰ δύο ταῦτα πρόσωπα ἐπιδρῶσι τόσον σπουδαίως εἰς τὴν ἀνθρωπίνην τύχην; Τὸ παράδοξον ἴσως ἔγκειται ἐν τῇ τῆς πραγματείας ἐπιγραφῇ, ἥτις πιθανὸν νὰ κατακινήσῃ ἐναντίον μου τὴν χολὴν τοῦ ἐνταῦθα Ἀργολαβικοῦ συλλόγου, ὑποθέσαντος ἄφνω ὅτι ζητῶ νὰ ἀποδείξω ὅτι ὁ Ἔρωσ κατέλιπε τὴν χώραν αὐτῶν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γενέτειράν του γῆν τὴν Κύπρον, ὅπου πάλαι ποτὲ σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀφροδίτῃ φιλοφρονεστάτης ἐτύγχανε ξενείας παρὰ τοῖς Κυπρίοις. Θεὸς φυλάξοι! ἤθελέ τις φανῆ πολὺ ἄδικος καὶ σκληρὸς, ἐὰν ἐτόλμα μὰ τὴν ἀλήθειαν νὰ ἀναγγεῖλῃ τοιαύτην θλιβεράν εἰδήσιν, ὅτι ὁ πυρφόρος θεὸς κατέλιπε τὴν Κερρωπίαν.

Ἄγνοῶ πότε τὸ τέκνον τῆς Ἀφροδίτης διεπεραιώθη εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην. Πολὺ πιθανὸν ἐπεσκέπτετο τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἥς ἡ λατρεία πάλαι ποτὲ ἐκυριαρχήσεν ἐπὶ τῆς νήσου, ἢ ὁπότε τὸν Ἀσκάνιον ἔγγονον αὐτῆς καὶ υἱὸν τοῦ εὐσεβοῦς Αἰνείου ἢ θεὰ αὐτῆ ἀόρατον ἀνεβίβασεν ἐπὶ τοῦ Ἰθαλίου ὄρους, ὅτε ὁ Ἔρωσ προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἔλαβε τὴν μορφήν τοῦ Ἀσκανίου, ἵνα ἐξαπατήσῃ τὴν Διδῶ βασίλισσαν Καρχηδόνος χάριν τοῦ περιπλανωμένου Αἰνείου καὶ τῶν ἐταίρων (Οὐίργ. Αἰν. Α. 657 κ. ε.) Παράδοξον δὲν εἶναι ἐὰν, δις καὶ τρίς ἐπισκεφθεὶς τοὺς Κυπρίους ὁ Ἔρωσ, ἐπειθανάγκασεν αὐτοὺς νὰ κύψωσι τὸν αὐχένα εἰς τὸν ζυγόν του. Τὸ τόξον δὲ, τὰ πτερὰ καὶ ἡ λαμπάς (Ἄνακρ.) τίς οἶδεν ἐὰν δὲν ὑπεβοήθησαν εἰς τὸν μικρὸν τούτον παῖδα; Ἀλλ' εἶπω τὸ πιθανώτερον. Ὁ Ἔρωσ οὗτος ἦν παῖς κάλλει ὡραῖος· οἱ δὲ Κύπριοι εἰσὶν ἰδικζόντως ἐρασταὶ τοῦ ὡραίου. Μάρτυς μου δὲ εἰς τὴν κλίσειν ταύτην τῶν πατριωτῶν ἐστὶν ἡ τῆς θεᾶς τῆς ὡραιότητος Ἀφροδίτης λατρεία, ἣν ἐνεκολπώθησαν μὲ ἀπαραμείωτον ζῆλον, καὶ ἐτήρησαν ἀκμαίαν ἄχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς νέας θρησκείας, ἐνδοτῆρα καὶ πηγὴν τῆς ὡραιότητος ἀνεγνώρισαν ἐκείνης. Τῆς ψευδωνύμου θεᾶς ἥς ἀνδριάντες καὶ εἰρεῖπια ναῶν ἀνακλυπτόμενα πανταχοῦ τῆς νήσου, μεταφέρονται σήμερον ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ νέου ἡμισφαιρίου ἵνα κοσμήσωσι τὸ κράτος τοῦ μακκρίτου Κολόμβου.

Ἐν τούτοις οἱ Κύπριοι εἴτε οὕτως, εἴτε ἄλλως

(1) Ἴδε Πανδ. Τόμ. 10^ο, σελ. 412.

περιπλάκησαν εἰς τὰ βράσκα τοῦ ζιζανίου τούτου, καὶ ἀκούσατε πόσον ἐπίσσε τὰς καρδίαις αὐτῶν, ἀφῆρασε πᾶσαν ζωῆς ἰκμάδα ἀπὸ τὰ στήθη, καὶ κατήντησεν αὐτοὺς νὰ ζητῶσι παρηγορίαν ψυχῆς δι' ἑνὸς φιλήματος μόνον, ν' ἀφιερῶσσι δὲ τὴν Μοῦσιν αὐτῶν εἰς τὴν κατασκευὴν σωροῦ ἁσμάτων ἕνα μόνον σκοπὸν ἐχόντων, τὸ φίλημα.

«Ἐπῆα πέρα κι' ἔργησα κι' ἤρτα νὰ μεσομέρι,
ἐβάλαν με κι' ἐθέριζα σιτάρι μαυροθέρι.
Επιάστην εἰς τὸ χέριν μου ἕναν πουλι ξιφτερί,
κι' ἐτάγιζά το ζάχαρι κι' ἐπότιζά το μέλι.
Ἐνα φιλι πού τὸ πορνὸ κι' ἕνα τὸ μεσομέρι
κι' ἕναν τὸ βούτημαν τοῦ λιοῦ κανεῖ με (1) οὔλη μέρι.»

Ἐνταῦθα βλέπετε φανερά ὅτι οἱ Κύπριοι προτιμῶσι καὶ τὴν πείναν χάριν τοῦ φιλήματος. Καὶ ὁμοῦ νομίζουσιν ὅτι ἡ φιλουμένη νέα ζημιούται, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς στίχων:

«Ἀππῆδησα (2) τοῦ παταμοῦ κι' ἔδωσα μίσ' ε' τὸν διόσμην
κι' ἐφίλησα τὴν Μαρικκοῦν κ' ἡ μάνα τῆς μαλλίναι.
Ἐφίλητά την κ' ἐν (3) τῶπεν τοῦ ἔχημολο(γ)ητῆ τῆς
μὲν εἶπεν το τῆς μάνας τῆς πῶν (4), ἀντροπή, δική τῆς.
Ἐφίλησά την κ' ἔμεινε ὅσν κάμπον θερισμένον
ὅσν ἐκκλησιάν ἀτέλειωτην, γεωφύριν χαλασμένον.
Ἐφίλησά την κ' ἔμεινε ὅσν τὴν ἀποκαλάμην
ἀκού νὰ κόψης τὸν καρπὸν κ' ἡ ῥίζα νὰ ξηράνη.»

Τὰ ἐξῆς διστίχια ἐρμηνεύουσιν ἐκφραστικώτατα μέχρι τίνος βαθμοῦ αἰσθάνονται τὴν γλυκύτητα τοῦ φιλήματος.

«Οὔλα τ' ἀμπέλια γύρισα νάβρω γλυκὸ σταφύλι
καὶ δὲν κῆρα γλυκύτερον πού τὰ δικά σου χεῖλη.»

Καὶ ἔτι πλέον:

«Ποῦ φάψωμὲν τῆς Τυλλοριᾶς (5) καὶ πῆ νερὸν τοῦ Βάτου (6),
κι' ἀπού φιλεῖ τὰ χεῖλη σου τοῦ Χάρου λησμονῆ του.»

Καὶ τὸ ἐξῆς:

«Τὰ σίδηρα κ' ἡ φυλακὴ ἦν γιὰ τὰ καλληκάρια
ἀποῖ φιλοῦν ἄσπρον λαιμὸν πῶν μὲ τ' ἀντζουλουδάρια (7).
Ν' ἀφινε νὰ σοῦ ἔνεψα νὰ πῆρα τὸ φιλὶν σου
κι' ἄε ἦεν (8) μ' ἐσκοτόννασιν μιὰν νύχτα ε' τὴν αὐλήν σου.
Δὲν ἤμπορῶ δὲν δύναιμι τὴν πόρταν νὰ τσακκίσω
τὴν πόρταν καὶ τὴν κληθωνιάν νὰ μπῶ νὰ σὲ φιλήσω.»

Καὶ πάλιν:

«Νὰ γείνηκα νὰς ἄγγελος νὰ πῆρα τὴν ψυχὴν σου
γιατ' ἐν μ' ἀφῆκας, μάνα μου, νὰ πάρω τὸ φιλὶν σου.
Δὸς μου κ' ἐμέν' ἕνα φιλι μὲ ἐν κι' ἀγοράσῃς το
καρὰ ἐν πού τὴν μάναν σου κ' ἐκληρονόμησῃς το.
Χηληθωνάκι νὰ γενῶ ε' τὰ χεῖλη σου νὰ κάτσω
νὰ σὲ φιλήσω μιὰν καὶ δυὸ καὶ πάλαι νὰ πετάξω.
Ἐν ἀθθυμάσαι (9), μάνα μου, μιᾶς ὥρας καλωσύνην
καὶ μιᾶς ἀγῆς τὸ φίλημα καὶ μιᾶς πορνῆς παιγνίδι;
Ἐναν φιλὶν ἀρπαχτικὸν ἀρκαῖε, κόρη, δὸς μου
κι' ἐγὼ ἂν μαλοῦσω το (10) νὰ μὲν χαρῶ τὸ φῶς μου.»

(1) Ἰκανοῖ, ἤτοι μὲ ἀρκεῖ. (2) Ἐπῆδησα. (3) Δίν. (4) Ποῦ εἶναι. (5) Τόπος ἐξῆγων καλὸν ἄρτον. (6) Τόπος ἔχων πεκτικώτατον ὕδωρ. (7) Μικρὰ κομπολόγια κρεμάμενα εἰς τοὺς λαιμοὺς τῶν κυριῶν. (8) Ἄς ἤθελον. (9) Ἐνθυμεῖσθαι. (10) Ἄν τὸ ἀπολογηθῶ.

Ἀμψχανοῦσι πολλάκις διότι ὁ ἔρωσ τοὺς ρίπτει ἢ εἰς μικρὰς κόρας μὴ αἰσθανομένας τὸν σφοδρὸν πόθον των, ἢ εἰς ἄλλας, αἵτινες δὲν βραδύνουσι νὰ τοῖς περιφρονήσωσιν.

«Ἦντα νὰ κάμω κι' ἐν μισοῖά (1) κι' ἂν τὴν φιλήσω κλαίει,
κι' ἂν τὴν χαίψω (2) ε' τὰ βυζιά τῆς μάνας τῆς τὸ λέγει.»

Ὅθην καὶ δυσανασχετοῦντες λέγουσι:

Τὸν ἔρωτα τὸν πῆβουλον ἄννα (3) τὸν βλαστημήσω
γιατ' ἐκεῖ πῶν (4) ἐταίριαζε μ' ἔρριψε ν' ἀγαπήσω
Ἀνάθεμα τὸν ἔρωτα κι' ὅποιος τὸν πιάσει φίλον
κι' ὅποιος τὸν ἐμπιστεύεται τὸν ἀπισταν τὸν σκύλου.»

Ἴδου δὲ τί ἡ καρδία των ὑποφέρει καὶ πόσον πᾶσχουσιν ἐν ἀποτυχίᾳ.

«Ἐκάην ἡ καρδοῦλλα μου ἔσον νὰ σ' ἀγαπήσω
κι' ἔσον νὰ μπῶ ε' τ' ἀγκάλια σου, κόρη, νὰ σὲ φιλήσω.
Ἄν βούλεσαι νὰ μ' ἀρνηθῆς κι' ἄλλου φιλὶν νὰ δώσης
ὁ λάκκος νᾶναι χάρος σου πού πάσις νὰ γεμώσης (5).
Δὸς μου το, κόρη, δὸς μου το, ἂν βὲ νὰ μεῦ τὸ δώσης
τὸ πικραμμένον σου φιλὶν πρὶν νὰ μὲ θανατώσης.
Τὰ κόμματα τῆς θαλάσσης σγιάν παρπατῶ μετρωτά,
καὶ τὸ φιλι τῆς Μαρικκοῦς ἐγὼ τὸ πῆρα πρῶτα.
Ἐλᾶτε Τούρκοι καὶ Ρωμηοὶ φάτε με' πὸ κομμάτιν
κι' ἐγὼ φιλεῶ τὰ χεῖλη σου γιὰ τῶνα τοὺς γυνάτιν.
Τὰ χεῖλη σου τὰ κόκκινα τὰ κουρελλοβαμμένα
πού τὰ κουρελλοβάψασιν μὲ τοῦ λαοῦ τὸ γαῖμα.
Τὰ χεῖλη σου τὰ κόκκινα θέλω νὰ τὰ φιλήσω
κι' ἐκεῖνα στάσσουν τὸ κρασίν φοβοῦμαι μὴν μεθύσω.
Νάτευν νὰ συντυχαίνωσιν ἡ πέτρας τοῦ λαιμοῦ σου
ὄσαις φραγῆς σ' ἐφίλησα νὰ τῶπεν τοῦ κυροῦ σου.
Νάτευν νὰ συντυχαίνωσιν οἱ δρόμοι θὰ σοῦ μῆνουν
νὰ μοῦ ἴστέλλες τὰ χεῖλη σου, λογιή μου, νὰ τὰ φίλων.
Ἐσο' πὸ κεί πού ἔκατσεσ κ' ἐγὼ πὸ δὲ θερῶ σε
νὰ θέλος νὰ φιλήσωμεν ἐγὼ παρκαλῶ σε.»

Τῶν τοσοῦτων διστίχων ὁ ἀριθμὸς εἶναι μέγας ἐν Κύπρῳ, καὶ δὴ περὶ τοῦ φιλήματος, τῶν ὁποίων ὀλίγιστα περιῆλθον σήμερον εἰς τὴν μνήμην μου. Συγκριτικῶς δὲ δὲν φαίνονται τόσον περίεργα ταῦτα ὅσον τὸ παρά πόδας ἄσμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία εἶναι ἔτι μεγαλειτέρα, καθ' ὃ ὑπερφαίνοντος ὅτι οἱ Κύπριοι προσήνεγκον πολλάκις πολύτιμα πράγματα μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀξιοθῶσιν ἑνὸς φιλήματος. Τὸ ἄσμα τοῦτο ἄδεται συνήθως ἐν ὥρᾳ θέρους ὁπόταν κάπτωσι τοὺς στάχους.

Ἄσμα ἐν ἀνέσει τοῦ θερισμοῦ.

«Κηνούργιος νῆς πρᾶματευτῆς ἔρχεται πού τὴν πόλι
τραβᾶμ σολάρια δώδεκα καὶ μὲ ταῖς πρᾶματιαῖς του,
τραβᾶ καὶ εἰς τὴν μέσην τοῦ ὀλόχρυσου ζωνάρι
Μιὰ λιτερὴ ἐσιάστην τον (6) ἀπὸ τὸ παναθῶριν.
—Κηνούργιε νῆς πρᾶματευτῆ, πολεῖς μου τὸ ζωνάρι;
ἂν τὰ διᾶς (7) μὲ τὰ φλωριά ἐγὼ νὰ τὸ γοράσω
ἂν τὸ διᾶς μὲ τὰ καρσά (8) ἐγὼ νὰ τὸ ζυάσω (9)
—Ἄν τὸ διῶ μὲ τὰ φλωριά ἐσοῦ τὰ τ' ἀγοράσῃς,
δὲν τὸ διῶ μὲ τὰ καρσά ἐσοῦ νὰ τὸ ζυάσης.
Ἐνα φιλι μου κούστισεν κι' ἂν εὔρω δυὸ διῶτα

(1) Μικρά. (2) Χαϊδέσω. (3) Θὲ νά. (4) Ποῦ δέν. (5) Νὰ γεμίσης. (6) Ἐστιάσθη αὐτὸν — τὸν εἶδε. (7) Ἄν τὸ διᾶς. (8) Εἶδος πολυτίμου μετάλλου. (9) Νὰ τὸ ζυγίσω.

—Καὶ τράβα τὰ μουλάρια σου κάτω ἔτην ἔργαν (1) τὴν βρούσιν ἔχει μηλιά γλυκομηλιά μὲ δώδεκα κλωνάρια, καὶ δῆσε καὶ τ' ἀππάρνι σου (2) εἰς τῆς μηλιάς τὴν ρίζαν, καὶ δῆσε τὰ μουλάρια σου κάθε κλωνάρνι ἕνα. Πάρνω κ' ἐγὼ τὴν κούζαν μου (3) γιὰ νάρτω νὰ γεμώσω ἐκεῖ δῶ σου τὸ φιλι, διῆς μου τὸ ζωνάρι. Τράβηξε τὰ μουλάρια του καὶ πάει εἰς τὴν βρούσιν, ἔρρισκε μηλιάν γλυκομηλιάν μὲ δώδεκα κλωνάρια, κ' ἔδῃσε τὰ μουλάρια σου πῶσα κλωνάρνι ἕνα, κ' ἔδῃσε καὶ τ' ἀππάρνι του εἰς τῆς μηλιάς τὴν ρίζαν. Πιάνει (4) νὰ χύσῃ τὸ νερὸν κ' ἡ μάνα δὲν ἀφίγει. Ἡ κόρη ἐπεράρρησεν κ' ὁ νηὸς ἀποκοιμήθη. Ὄφρι τὸν ὄφιν ἔτρεχε, ὄφρι τὸ φεῖδιν τρέχει ἦταν τὸ στόμα τ' (5) ἀνοιχτιὸν κ' ὄφρι ἐπῆεν μέσα. Καὶ νὰ σου καὶ τὴν λισρὴν ἔς τὴν βρούσιν κατεβαίνει Ἄκομη νηὸς ἀνάσπρην (6) ἀκόμη νηὸς ἐλάλει. Καὶ πὰρ καὶ τὰ μουλάρια μου καὶ μὲ ταῖς πραγματιαῖς μου καὶ πὰρ καὶ τὸ ζωνάρι μου κ' ὄλαις ταῖς ὁμορφαῖς μου. Καὶ πούλησ' τὰ μουλάρια μου κάμε τὰ κόλλυθά μου, καὶ τρῶε καὶ μακάριζε καὶ λέγε τ' ὄνομά μου. Ἐκεῖνος δ'παὺ τῶδ'γαλεν ὅσ'αν ποιητῆς λογαῖται: Ἐκείνου πρέπει συγχώρησι κ' ἐμένα (7) τ' ὡς πολλᾶτε (8).

Ἐκ τούτου τοῦ ᾄσματος καὶ ἐξ ἄλλων πλείστων φαίνεται ὅτι δὲν ὑπῆρχε συστολὴ νὰ ζητήσῃ τις φίλημα παρὰ κόρης. Σήμερον ὁμοῦς τὸ πρᾶγμα ἠλλαξε καὶ ἡ αἰτία οὕτε γίνεται, ἀλλ' οὕτε εὐρίσκει ὑποδοχὴν καὶ ἂν γίνῃ. Ἐὰν τὸ διηγηματικὸν τοῦτο ᾄσματιον δὲν ἐφάνη ἀρκετὸν διὰ νὰ καταδείξῃ τὴν πρὸς τὸ φίλημα ὑπερβολικὴν ἀφοσίωσιν τῶν Κυπρίων, εἰς νεωτέραν συλλογὴν καὶ ἄλλων τῆς Κύπρου ᾄσμάτων θέλω ἐκανοποιήσῃ τῶν ἀναγνωστῶν μου τὰς προσδοκίας. Καὶ ἂν εἰς τὸ ῥηθὲν ᾄσματιον ὁ ἔρραστῆς προσήνεγκε ζώνην χρυσοῦν χάριν ἐνὸς μόνου φιλήματος, ἰδοὺ ἕτερος εἰς μικρότερον, ὅστις προετίμησε νὰ φάγῃ τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἄνευ αἰδοῦς, καὶ νὰ ἀπέλθῃ μάλιστα ὄχι δυσηρεπτημένος.

* Παπεξωθιὸν (9) ἐδιάβαινα (10) ποῦ τὴν Φανερωμένην (11) μίαν λισρὴν ἐσιάστηκα ὁμορφα χαλλισομένην (12) ἔνεφά της γιὰ τὸ φιλὸν κ' ἐκεῖν' ἦταν καυμένη. Πάγω νὰ μ'πῶ τὴν πόρταν της τὴν πετροχλασμένην πᾶσω νὰ βγῶ τὴν σκάλαν της ποῦ νὰ τὴν δῶ καυμένην ποκάτω ποῦ τὴν τάβλαν της (13) πέντ' ἔξ ἀρματωμένους (14) ἐκάμαν τὴν ῥαχούλαν μου μαύρην σκοτινιασμένην Ποῦ τὸ προῖ ἔς τὴν ἐκκλησιάν ἐθώρεμα κ' ἐγάλα. Ἀνάθημά σε λισρὴ καὶ σὲ καὶ τὸ φιλι σου! Ἐφῆς ἰθανατώσαμε ἔς τὴν μέσην τῆς αὐλῆς σου, — Ἐφῆς σοῦ γέλουν νηούλλικε, κ' ἂν θέλῃς πῶσε ἔλα.*

Ἰδοὺ καὶ ἕτερά τινε δίστιχα περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου:

* Ἀναστενάξω βγαίν' ἀχνὸς (15) καὶ μέσα μένει λάυρα δὲν μοῦ τὴν σβῦτε τὴν φωτιά πῶχω ἔς τὰ φυλλοκάρια; Ἀναστενάξω κ' ὁ καῦμὸς μαυρίζει μου τὰ ρούχα

γιατί μ' ἀποχωρίζουν ποῦ τὴν ἀγάπην ποῦχα. Ἀναστενάξω βγαίν' ἀχνὸς καὶ πᾶ' ποῦ τὰ μανίκια κ' ἔχασα τὴν ἀγάπην μου ποῦ τὴν ἀγάπουν δίκχα. Ἀναστενάξω βγαίν' ἀχνὸς καὶ πᾶ' ἔς τὴν Μαραθάσαν (1) βίψε χαλάξιν οὐρανὸ κ' οἱ σκοῦντροί μου, χιλιάσαν. Ἀναστενάξω ἠλιθερὰ καὶ κλαίω λυπημένα καὶ τρέχουσι τὰ μμάτια μου δάκρυα φαρμακευμένα. Ὅποιος ἀγάπην ἀγαπᾷ κ' ὅποιος ἀγάπην ἔχει πρέπει νὰ κάμῃ θαύματα ὅσ'αν τὸν Θεὸ νὰ βρέχῃ. Ἀγάπη θεῖλ' ἐφτά καρδιαῖς καὶ πέντε νὰ βαστάχουσι (2) νὰ τὴν θεωροῦν μίσ' τὰ στενά νὰ μὴν τὴν συντυχάνουν.*

Ἄχρι τοῦδε τοὺς ἀνδρας μόνον εἶδομεν πυριφλεγόμενους ὑπὸ τοῦ ἀσπλάγχχνου Ἐρωτος. Ἰδωμεν πρὸς στιγμὴν πῶς κείονται καὶ τὰ στήθη μιάς νέας.

* Πάνω ἔς τὴν ἄνω γειτωνιάν, ἄνω ἔς τὴν ἄνω βόγα (3) Μιά ῥγά (4) κάθεται κεί χαμαὶ μαζὺ μὲ ἕνα γέρο, ἦσαν κ' ἕναν κακὸν σκυλὶν κ' ἕν' ὁμορπον κορίτσιον κορίτσι κρυφοφιλητὸν καὶ κρυφαγγαστρομένον. Ἐ τὸ παναθύριν κάθεται τοὺς μῆνες λογαριάζει, τί μῆναν ἀγγαστρώθηεν τί μῆνα θὰ γεννήσῃ.

— Σαττέβρ', Οκτώβριν ὄρραρον, Γενάρης καὶ Δεκέβρης. Γενάρνι, βλάις (5) ἀνοιξε ἔς ταῖς βόγαις τῶν βουζιῶν μου γιὰ νὰ βουζάνω τὸ παιδί καὶ νὰ τὸ μεγαλώσω καὶ νὰ τὸ στείλω ἔς τὸ σχολιὸ τὰ γράμματα νὰ μάθῃ. Μάρτι' μου μὲ τὰ λούλευδα κ' Ἀπρίλλι μὲ τὰ βόδα, Μάϊ καὶ μάψέ μου τὸν τὸν νηὸν ὅπου μ' ἀγάπα, ἀποῦ μ' ἐρίληε κ' ἤλεε ποτέ του δὲν μ' ἀρνιέται, καὶ τώρα πῶς μ' ἀρνήσθηκε ὅσ'αν καλαμιάν ἔς τὸν κάμπεν. Σπέρνου, θερίζουν τὸν καρπὸν κ' ἡ καλαμιὰ μινίσκει (6) Βάλλουν τῆς καλαμιᾶς λαμπρὸν (7) κ' ἡ μαύρη γῆ μινίσκει, ἔτσι ναι κ' ἡ καρδοῦλλά μου μαύρη σκοτινιασμένη. Πᾶσω νὰ τὸν καταρσοῦ καὶ πάλει τὸν λυποῦμαι, γιατί μικρὴν μ' ἀγάπησε καὶ τὸν Θεὸν φοβοῦμαι. Μά πάλ' θὰ τὸν καταρσοῦ κ' ὅ,τι τοῦ μὲλ' ἔς γίνῃ Ἀποῦ ἴψηλὰ νὰ κρεμμισθῇ καὶ χαμηλὰ νὰ δώσῃ (8) ὅσ'αν τὸ γυαλλὶν νὰ βαισθῇ ὅσ'αν τὸ κερίν νὰ λυώσῃ. Δέκα γιατροὶ νὰ τὸν βαστοῦν καὶ δέκα μαθητάδες καὶ δεκακτὼ γραμματικὸι νὰ γράφουν τοὺς γιαράδες (9) Κ' ἐγὼ διαδάστρα (10) νὰ γενῶ περάτης νὰ περάσω, κ' ἐγὼ διαδάστρα νὰ γενῶ καὶ νὰ τοὺς χαιρετήσω. Καλῶς τὰ κάμνετε, γιατροὶ, καλῶς τὰ πολεμάτε ἂν κέθγουν τὰ ζουράφια σας κὸθγυτε μὴν λυπηθῆτε. Βάλλω κ' ἐγὼ ψιλὸν πανὶ σαράντα πέντε πύχεις, βάλλω ταῖς δώδεκα ξαντὸν, ταῖς δέκα τρεῖς φυτίλια, ταῖς ἄλλαις ἀπροδελιπες (11) βάλλω τὸ σάθανόν του — Μωρὴ σκύλλα, μωρ' ἄνομη, μωρὴ ξεμαρισμένη δὲν εἶχαν κρίσιν νὰ μὲ πῆς δὲν εἶχε δικησοῦνην, παρὰ ἀφῆκές τα ἔς τὸν Θεὸν ποῦλα τὰ δίκχα κρίνει; Καὶ πολεῖται λισρὴ τοῦτον τὸν λέγον λέγει καὶ μὲ τὸ στόμαν λέγει το καὶ μὲ τὰ μάτια κλαίει: — Ἐτσι ναι μάτια μ' ἔτσι ναι ἀπ' ἀγαπᾷ καὶ χάσει φαίνεσται του καὶ τὰ βουνά πῶς ἄνω κάτω πᾶσιν. Δὲν εἶσαι σὺ ποῦ μῶλεγες πῶς μ' ἀγαπᾷς ποθνήσκεις ἀποῦ με φίλησε κ' ἤλεσε ποτέ σου δὲν μ' ἀρνιέσαι; Καὶ τώρα πῶς μ' ἀρνήσθηκε ὅσ'αν καλαμιάν ἔς τὸν κάμπεν; Σπέρνου, θερίζουν τὸν καρπὸν κ' ἡ καλαμιὰ μινίσκει, κτυποῦν τῆς καλαμιᾶς φωτιάν κ' ἡ μαύρη γῆ πομένει. Ἐτσι ναι κ' ἡ καρδοῦλλά μου μαύρη σκοτινιασμένη.

Γ. ΛΟΥΚΑΣ.

(1) Εἰς τὴν γραιὴν. (2) Τὸ ἰππάρνιον σου. (3) Τὴν στάμνον μου. (4) Ἡ κόρη ἐν. (5) Τοῦ πραγματευτοῦ. (6) Ἀνέπνεε. (7) Τὰ ᾄσματα ταῦτα ἔδονται ὑπὸ ἀοιδῶν. (8) Εἰς πολλὰ ἔτη! (9) Ἀπ' ἔξω. (10) Διέβαινον. (11) Ἐκκλησία τῆς πρωτεύουσος τῆς νήσου. (12) Οὐχὶ θυμωμένην ἀλλὰ διὰ τοῦ χολλᾶ κεκοσμημένην τοὺς ὀφθαλμούς. (13) Τὸ κρεβάτι της. (14) Ὀπλισμένοι. (15) Ὁ ἕκ τοῦ καχλᾶζοντος χαλκώματος ἰξερχόμενος ἀτμός.

(1) Ἐπαρχία συνωρέουσα τῇ Πάφῳ. (2) Νὰ βαστοῦν. (3) Ὄνομα συνοικίας. (4) Γραιά. (5) Φλίβας. (6) Μίνει. (7) Φωτιάν. (8) Νὰ πῆσῃ. (9) Τὰς πληγὰς. (10) Τὸ θελ. τοῦ διαδέτης. (11) Τὰς ὑπολοιπίους.